

El meravellós món de les matemàtiques (del meu germà).

Les coses mai surten com un vol. Sóc matemàtic i encara no he trobat (de fet no crec que existeixi) una fórmula que assegurí l'èxit (o el fracàs) de les nostres accions o els nostres somnis.

Segons el meu punt de vista, tampoc crec en bajanades d'éssers del més enllà ni en parafernàlies esotèriques. Sempre he dit que el que hagi de passar, ja passarà i és tan sols qüestió de deixar córrer el temps i, quan la sorra del rellotge s'hagi amuntegat, donar-li la volta perquè segueixi fent i no pari...

Tinc un germà. Sempre m'he sentit responsable d'ell. Potser és a causa d'un fort sentiment de culpabilitat que em va inculcar la nostra tieta. Sempre ens mirava amb cara de llàstima i deia alguna cosa semblant a "El gran es va quedar el millor i no va deixar res al menú".

Cada dia, per nosaltres comença a les cinc del matí. Jo em preparo primer. Després desperto al Jordi, el dutxo i faig l'esmorzar.

Ell té vint-i-cinc anys. Jo deu més.

Si hagués de triar un dels pitjors dies de la meva vida, la veritat és que ho tindria difícil. Per a mi, tots els dies passa el mateix. Si més no, intento que així sigui. No m'agraden les sorpreses ni les coses fora de la rutina, tot i això, suposo que acabaria escollint el meu dotzè aniversari.

Aquell dia, els meus pares van rebre una trucada de part de la monitora de la llar d'infants. El motiu era parlar amb ells, evidentment, del seu fill petit de dos anys: —Hem estat analitzant exhaustivament el comportament del Jordi els darrers dies i hem parlat amb una psicòloga especialitzada en aquests tipus de comportament. —Perdoni —va dir el meu pare—. Ha dit *tipus de comportament?* – aquestes últimes paraules les va pronunciar amb cert èmfasi.

—Ho sentim molt, però creiem que el seu fill pot patir cert grau d'autisme.

Així que cada matí, l'acompanyo a un centre especialitzat de Barcelona en casos com el del Jordi. Agafem el metro per anar-hi. Ell sempre compta les parades de metro que queden i imita el soroll i la veu de la senyora que anuncia la propera estació. Quan arribem a Entença, baixem. L'acompanyo fins a la porta del centre i després agafo l'autobús fins a plaça Universitat. Allí està l'edifici històric de la Universitat de Barcelona i també la facultat de matemàtiques. M'hi he passat allí

uns quinze anys, des que vaig començar la carrera de matemàtiques. Quan vaig acabar-la, vaig fer un doctorat i fa poc he acabat un màster. La veritat, és que les matemàtiques, d'alguna manera, m'omplen. No ho sé del cert, però crec que m'ajuden a distreure'm de la realitat i deu ser per això que hi dedico la major part del temps (a part de dedicar-lo al meu germà).

Sóc excèptic. No em crec res si no està demostrat, si no ho he demostrat. Per tant, cada cosa que fa el meu germà per mi és un repte. Un repte per esbrinar *per què* ho fa. I no només *per què*, sinó també *què* fa.

Una vegada, vaig veure que s'havia ficat un bomber de joguina d'un centímetre i mig d'alçada pel forat esquerra del nas. Li vaig haver de treure amb unes pinces. Al dia següent, vaig veure que es tornava a ficar, pel mateix orifici, un policia de similar tamany. Li vaig tornar a treure i per un moment em vaig quedar pensant. Ell em mirava fixament i s'assenyalava el nas. Llavors ho vaig entendre. Vaig agafar les pinces i vaig tornar a furgar dins els narius. Vaig extreure amb les pinces un gat, petit, també de joguina. L'objectiu del policia i el bomber eren rescatar l'animaló. Amb aquestes petites coses que ens passaven vaig canviar la visió que tenia del meu germà. Era molt més intel·ligent del que la gent creia. Vaig aprendre a valorar-lo. Fins aquell moment, em creia que el coneixia, però, en realitat, coneixia més la seva malaltia que a ell mateix. Parlava molt poc. Una conversa amb ell era una utopia. Només li aconseguia extreure un gest d'assentiment o negació de tant en tant, o bé paraules sense sentit i números. Comptava números com si d'una cançó es tractés.

Vivíem sols a casa meva. Els pares havien mort en un accident de trànsit quan jo ja havia complert els divuit anys i així, en teoria, ja podia fer-me càrrec legalment del meu germà.

Un altre fet que em va sorprendre molt del Jordi va ser que un dia, va omplir les parets de cercles de color blau. Vaig renyar-lo i va plorar molt. Altra vegada vaig intentar saber per què ho havia fet. La resposta em va venir al fet que dies abans jo l'havia portat a la facultat de matemàtiques, a una classe que havia impartit jo mateix sobre la circumferència. I vaig entendre, que el Jordi provava d'imitar el que jo vaig fer a la pissarra.

Però no va quedar aquí la cosa, perquè al dia següent, no només va tornar a omplir amb cercles les parets (aquest cop de color vermell) sinó que va afegir-hi les

mateixes demostracions i teories matemàtiques que havia utilitzat jo a la classe. Per evitar que el renyés, es va amagar sota el llit, cobrint-se la cara amb les mans i somiquejant.

Vaig quedar perplex.

A partir d'aquest moment, vaig decidir portar-lo amb mi a les classes de la universitat. Només entrar, s'asseia al terra, en un raconet. No utilitzava ni llapis, ni boli ni paper durant l'estona que passava allà. És més, no semblava ni que escoltés. La primera setmana, m'esperava algun canvi en el seu comportament o alguna cosa semblant a la dels cercles i les circumferències. Però res. Tot continuava igual...

O potser no: aquell dia, vaig recollir de l'estenedor una rentadora que havia fet el dia anterior i la vaig plegar. Llavors vaig anar a l'habitació del Jordi i la vaig desar a l'armari. Va ser allà on vaig veure l'efecte, l'impacte que les matemàtiques havien causat sobre el meu germà.

Les portes, el fons, els llençols... Tot estava ple de fórmules i números. Només una setmana de classes. Ell ho recordava tot.

Va acompanyar-me a unes classes més, però vaig decidir no deixar-lo venir amb mi més. Em vaig intentar convèncer que l'únic motiu per fer allò era pel seu bé, perquè pogués relacionar-se de nou en el centre especialitzat al que hi anava sempre. Però en el meu interior, em sentia egoïsta. No volia que la seva ment fós més brillant que la meva. Això ho sabia i sabia que no era just. Encara així, vaig buscar la manera de treure'n profit i la meva consciència cada cop era més fosca i més negativa. N'era conscient. Li vaig posar problemes i altres exercicis de matemàtiques. Gradualment, augmentaven la dificultat. Els treia d'internet o els escrivia jo mateix. Per la nit, els hi deixava a la vora del llit. Pel matí, els recollia respostes correctament. M'impressionava el desordre amb què ho feia. Aquest joc es va allargar unes setmanes més. Un dia que els fulls tractaven de nombres complexos i a l'endemà a primera hora, no els vaig trobar al lloc de sempre. Però tampoc vaig trobar el Jordi al llit. Vaig buscar pel menjador i la cuina, però no hi era. El vaig trobar al lavabo, doblegat sobre sí mateix, agafant-se les cames i tremolant, mentre recitava una gran corriola de números inacabable. Vaig intentar que m'acompanyés, però seguia amb la seva cantarella.

—Jordi, vine —deia mentres li oferia la meva mà.

Ell continuava arrupit.

Al final del dia, vaig aconseguir que sortís. El meu germà era molt tossut.

A partir d'aquell dia, cada cop que anàvem amb metro, recitava tots aquells números. Exactament des de la parada de Sagrera fins a Diagonal. Els primers dies, no li vaig donar importància. Però al cap d'un parell de setmanes la curiositat va poder amb mi.

—Jordi. Per què dius tots aquests números?

No vaig obtenir resposta.

Així que al següent dia, vaig gafar l'*iPhone*. Aquest aparell, em permetia entretenir en els moments més crítics al meu germà. Però a més, tenia una aplicació que em deixava enregistrar veu. I això vaig fer: un cop ho vaig tenir gravat, vaig editar-ho amb un programa d'ordinador per poder alentir-lo i sentir el que deia el meu germà. La gravació començava amb un *3,1415* i després continuava. S'estenia durant un quart d'hora més, en que el meu germà recitava les primeres 178 xifres del nombre π .

Vaig quedar-me sense paraules. Això superava tot el que havia pogut imaginar. Jo només em sabia deu o així de memòria. Les xifres del nombre *Pi* s'havien pogut esbrinar amb programes d'ordinador. Però d'on les havia tret ell? En aquest moment, vaig recordar que a l'universitat vaig imprimir uns fulls on estaven aquells decimals. Vaig suposar que la seva habilitat per les matemàtiques, li venia d'haver llegit els meus apunts i una gran capacitat memorística. Vaig consultar-ho amb experts i li van diagnosticar la síndrome de Savant: autisme lligat a alts nivells d'intel·ligència en camps concrets (les matemàtiques en el cas del Jordi). Però tot i això, vaig adonar-me que cada cop parlava menys. Només deia números. Potser l'havia forçat massa. El notava angoixat. Si somreia, ho feia amb una lluïssor als ulls pròpia d'un boig, d'un llunàtic. No era feliç.

El mateix que havia fet amb el nombre π quan anàvem amb metro, ho va fer amb el nombre d'or i amb el nombre d'Euler. M'havia anat acostumant a la cantarella incansable de números, fins que un dia...

Vaig sortir un moment a comprar el pa. Solia deixar-lo sol durant aquests cinc minuts, No havia de passar-li res. Tancava totes les finestres i la porta abans de marxar.

Però va passar.

Quan vaig tornar, estava pàl·lid. Estirat al terra del menjador. No es movia.

A l'hospital va ser llavors quan van dir que havia patit un vessament cerebral, però que es refaria. Vaig passar dies d'angoixa. No sabien si li quedarien zones del cervell danyades.

Ja fa un parell d'anys d'això. Des de llavors, no ha tornat a dir cap número. Cap ni un. Tampoc ha resolt cap problema més. Les seves extraordinàries habilitats s'han esfumat. Si li deixo fulls plens de números, els guixa. Si li parlo, segons el dia somriu; sinó, no em fa gens de cas.

De la nit al dia, semblava haver oblidat tot.

El dia del seu vint-i-sisè aniversari, vam sortir a prendre un gelat de vainilla amb trossos de galeta. A ell li encantaven. Vam fer un tomb pel Parc de la Ciutadella i per l'estació de França.

Va intentar parlar, però no devia trobar les paraules. Potser quan les va trobar. Ja s'havia oblidat de què volia dir. El cas és que tampoc les va necessitar, la seva mirada ho deia tot. Vaig somriure.

Encara que no ho semblés, jo havia après molt més d'ell que ell de mi, així que li vaig dir una cosa que feia molt temps que li hauria d'haver dit:

—Gràcies.

Segueixo treballant a la universitat, però no amb tanta dedicació com abans. Les matemàtiques m'omplen, però també ho fa el meu germà. Viure per ell és alhora viure per mi mateix. Ho gaudeixo. Ara torno a tenir aquella il·lusió de que les coses passin per art de màgia, com quan era petit o tal com la té el meu germà. Em fa feliç veure feliç al Jordi.

Sempre he dit que el que hagi de passar, ja passarà i és tan sols qüestió de deixar córrer el temps i, quan la sorra del rellotge s'hagi amuntegat, donar-li la volta perquè segueixi fent i no pari...